

Základy finančního práva

**KATEDRA FINANČNÍHO PRÁVA
A
NÁRODNÍHO HOSPODÁŘSTVÍ**

Něco málo o katedře

- JUDr. Ivana Pařízková, Ph.D.
- JUDr. lic. Dana Šramková, Ph.D.
- JUDr. Petr Mrkývka, Ph.D.
- JUDr. Ing. Michal Radvan, Ph.D.
- Doc. Ing. Jiří Blažek, CSc.
- Prof. Ing. Ivan Vágner, CSc.
- Ing. Eva Tomášková, Ph.D.
- Ing. Bc. Mojmír Sabolovič

Den katedry

1. duben (dohoda z
Laa an der Thaya
2008 o vytvoření
KFPNH)

Sekce finančního práva

JUDr. Ivana Pařízková, Ph.D.

- zástupce vedoucího katedry
- předsedkyně akademického senátu PrF
- garant EHKSS (s ESF)
- Rozpočtové právo
- Financování územní samosprávy
- Finanční kontrola

JUDr. lic. Dana Šramková, Ph.D

- garant FIPR (s ESF)
- akreditace
- Platební styk
- Celní právo a celnictví
- Puncovní právo

JUDr. Ing. Michal Radvan, Ph.D.

- koordinátor ECTS
- garant PRFI
- člen Legislativní rady vlády
- majetkové daně
- berní právo

JUDr. Petr Mrkývka, Ph.D.

- proděkan
- konzul PR v Brně
- teorie FP
- měnové právo
- devizové právo
- pojišťovnické právo
- správa daní

Literatura

- Mrkývka, P.,
Pařízková, I.:
**Základy finančního
práva**
Masarykova univerzita,
Brno 2008

Zkouška

- Písenná
- K přípravě:
- Základy finančního práva
- Poznámky z přednášek
- Předpisy

Materiální základ produkce veřejných statků

Veřejné statky

STATKY

= Σ zboží a služeb

produkovaných (poskytovaných)

za účelem uspokojování **určitých potřeb.**

Statky - POTŘEBY

- Jednotlivce
- Skupiny – organizované, neorganizované
- ZÁJEM: jednotlivce, skupiny, obce, státu

Statky – potřeby, zájmy

- Soukromé statky – soukromé potřeby
- Veřejné statky – veřejné potřeby

- **POSKYTOVATEL ?**

VEŘEJNÉ STATKY

- veřejný sektor, delegace na soukromý sektor
- Ochrana produkce (monopol)
- Zvláštní financování – VPF
- Doplnkový charakter
- Eliminace rizik trhu

Veřejné statky - příklady

- Obrana a bezpečnost
- Soudnictví
- Vězeňství
- Školství
- Doprava
- Energetika
- Spoje **POSKYTOVATELÉ?**

Poskytovatelé veřejných statků

- Stát
- Veřejnoprávní korporace
- Privátní sektor
- Neziskový sektor

STÁT

- Není výlučným producentem
- Koordinace
- Legislativa
- Správa
- Státní monopol
- Zakázka státu

Spotřeba veřejných statků

- Čistě veřejné statky
- Smíšené statky

Financování produkce

- Netržní veřejné statky
- Polotržní veřejné statky

Materiální základ produkce veřejných statků

Veřejné finance

Pojem finance

- **Finance \neq peněžní prostředky**

Definice financí

- Soubor společenských ekonomických vztahů souvisejících se shromažďováním a vydáváním peněžních prostředků v procesu směny a rozdělování materiálních hodnot

Peníze

- Jakákoli věc, která je obecně přijímána výměnou za zboží nebo při vypořádávání dluhů, avšak **nikoliv co do vlastnosti** dlužného plnění, ale **co do hodnoty závazku**
- **Peníze = objekt financí**

Peníze - evoluce

- Prostá směna zboží
- Předmonetární směnné prostředky
- Metalické směnné prostředky
- Plnohodnotné mince (regál)
- Mince – bankovky – státovky
- Elektronické peníze

Peníze – měna - finance

- **Regál** → posun od soukromoprávní regulace k veřejnoprávní regulace nakládání s penězi
- **Měna** – systém peněžní jednotky
- **Finance** – vztahy, jejichž objektem jsou peníze
- *Bez existence peněz by neexistovaly finance a bez financí by peníze neměly smysl.*

Finanční jevy

- Zvláštní kategorie společenských jevů, při kterých dochází k pohybu peněz v rámci financí, tj. při tvorbě a použití peněžních fondů
- Určitá výseč peněžních jevů (např. bez jevů spojených s peněžním oběhem)

Finanční jevy - systematizace

- **Předmětové kritérium** – dělení FJ podle shromažďování a rozdělování peněžních zásob subjekty s nimi hospodařícími
- **Subjektové kritérium** – podle subjektů nakládajících s peněžními prostředky (fondy)

Finanční jevy – předmětové kritérium

- Výnosy a náklady spojené s poskytnutím zboží a služeb
- Důchody
- Transferové platby
- Platby za veřejné statky
- Finanční služby

Finanční jevy – subjektové kritérium

- FJ v soukromém sektoru
- FJ ve veřejném sektoru
- FJ v rámci mezinárodních financí
- Finance podniků soukromého sektoru
- Veřejné finance
- F. bank apod. inst.
- F. pojišťovnictví
- F. domácností

Soukromé a veřejné finance

- Nejběžnější dělení financí
- Nejednoznačné vymezení – ekonomické, právní
- Možnosti:
 - Účel fondu (zájmové kritérium)
 - Charakter vztahu
 - Právní regulace
 - Charakter objektu (nárokové kritérium)

Veřejné finance

- Souborná kategorie pro zvláštní výšeč peněžních vztahů
- Objekt – **veřejné peníze**
- Obsah – peněžní operace související s tvorbou a užitím **veřejných peněžních fondů** ⇒ práva, oprávnění a povinnosti
- Realizace vždy ve vazbě na **veřejný sektor**
- Primární **uspokojení veřejných potřeb** (veřejného zájmu)

Funkce veřejných financí

□ **Hlavní**

- Distribuční – zajištění solidarismu
- Alokace – optimální skladba veřejných statků
- Stabilizační (regulační)

□ **Další**

- Fiskální
- Stimulační
- Kontrolní (informační)

Složky veřejných financí

- Státní finance
- Municipální finance
- Finance veřejných fondů
- Finance profesních veřejnoprávních korporací
- Finance smíšených fondů

Finance a právo

- Systém financí je soubor finančních principů, institutů a institucí vytvořených platným právem
- Finance jsou průvodním (sekundární) vztahem jiných vztahů ⇒ účast více regulací